

Negativ och osäker ekonomi kring vindkraft på Låsberget (Sunnansjö, Ludvika)

Galileo Empower AB (GEAB) planerar att sätta upp vindkraftverk på Låsberget vid Sunnansjö. Här följer en enkel sammanställning av varför den ekonomiska modellen för vindkraft ofta anses osäker eller direkt olönsam, baserat på de handlingar och rapporter som bifogats. Informationen är förenklad för att även icke-ekonomer ska kunna förstå resonemangen.

1. Höga byggkostnader och låg lönsamhet

- Att bygga ett vindkraftverk kostar mycket pengar (uppskattningsvis runt en miljard kronor för en större park), och underhållskostnaderna är också höga¹.
 - Samtidigt har flera genomgångar av vindkraftsbolags bokslut i Sverige visat att **hela branschen ofta går med förlust**, trots subventioner och stöd².
 - En analys av årsredovisningar för vindkraftsparker driftsatta 2017–2021 pekar på **negativa resultat** där förlustmarginaler på 10–40 procent inte är ovanliga³.
-

2. Utländska ägare och vinster som flyttas utomlands

- **Galileo Empower AB (GEAB)** uppges vara kopplat till bolag i Schweiz, där banksekretess råder. Detta kan göra det svårt att se vart pengarna tar vägen eller hur finansieringen egentligen ser ut⁴.
 - Vanligt är att ett dotterbolag i Sverige bär kostnaden och kan gå i konkurs om något går snett, medan moderbolaget placerar vinster (om några) utomlands. Därmed bär de närboende riskerna om projektet misslyckas⁴.
 - Att vinsterna (om det över huvud taget blir vinster) hamnar utanför Sverige gör att kommunen och regionen inte får särskilt mycket tillbaka ekonomiskt⁵.
-

3. Subventioner och "bidragskapitalism"

- Vindkraften har länge stöttats av elcertifikat, billiga "gröna lån" och andra subventioner².
 - I flera rapporter kallas detta för en "grön bubbla" där pengar från bland annat EU och statliga garantier stöder projekt som sällan bär sina egna kostnader^{2 3}.
 - Företag kan tjäna på "räntesnurror" och avancerade upplägg, medan själva vindkraftsprojektet på plats kan visa stora årliga förluster⁶.
-

4. Risk för konkurser och nedläggningar

- **Många vindkraftsbolag har mycket lån** i förhållande till eget kapital. Går det dåligt, eller om elpriset är för lågt, blir det svårare att täcka kostnader⁷.
 - Exempel finns där banker har efterskönt lån till vindkraftsbolag som inte klarat ekonomin².
 - Om ett bolag går i konkurs står ofta kommunen eller markägare kvar med kostnaderna för att riva verken eller återställa platsen⁴.
-

5. Låga elpriser i norr och osäker avskrivningstid

- De bästa vindlägena (till exempel i norra Sverige) har ofta väldigt låga elpriser, vilket pressar projektets intäkter ytterligare⁸.
 - Vindkraftverkens livslängd är osäker. Vissa stora verk måste tas ned redan efter 10–15 år, i stället för 25–30 år som företagen ofta räknar med².
 - **Högre kostnader plus kortare livslängd** än beräknat kan göra slut på den ekonomiska kalkylen snabbare än förväntat⁴.
-

6. Negativa följder för lokalsamhället

- Kommunen kan få en så kallad "bygdepeng", men summan är ofta liten jämfört med vad närboende kan förlora i form av sjunkande huspriser^{4 9}.
 - Om kraftverken skulle behöva rivas i förtid och dotterbolaget gått i konkurs, **finns det risk att lokalsamhället får stå för återställningskostnader⁴**.
 - I flera rapporter framhålls att lokalinvånare kan få betala ett högt pris medan aktörer i utlandet drar nytta av subventioner och skatteupplägg^{2 4}.
-

Sammanfattningsvis

- **Kostsam utbyggnad:** Att resa vindkraftverk är dyrt och kräver ofta stora lån.
- **Osäkra intäkter:** Elpriset kan sjunka rejält när det blåser mycket, vilket minskar lönsamheten.
- **Rishtagande för lokalsamhället:** Huspriser kan sjunka, och bolagen kan gå i konkurs.
- **Utländskt ägande:** Eventuella vinster flyttas utomlands, medan kostnader och förluster riskerar att stanna i Sverige.

Många experter menar att vindkraftsbranschen delvis är "bidragsdriven", där de som bygger verken kan tjäna pengar tack vare subventioner och skatteupplägg, snarare än på att verkligen sälja el till lönsam nivå^{2 6}.

Källhänvisningar

1. **Sandström, Christian m.fl. "Vindkraft – en grön bubbla eller ett svart hål?"** Kvartal (pdf), publicerad 23 maj 2023.
2. **Sandström, Christian & Steinbeck, Christian. "Pengarna borta med vinden."** Kvartal (pdf), 28 feb 2024.
3. **"Bara bidragskapitalister kan tjäna på vindkraften."** Kvartal (pdf), 8 juni 2023.
4. **"Vindkraft med miljardförlust – våga syna klimatkampens käpphästar,"** Dala-Demokraten (pdf), 19 mars 2024.
5. **"Vindkraft – en grön bubbla eller ett svart hål?"** Kvartal (pdf), avsnitt om hög belåningsgrad och eftersänkta lån.
6. **"Därför går det trögt för vindkraftsinvesteringarna,"** Aktuell Hållbarhet (pdf), s. 1-2.
7. **Villaägarna.** "Vindkraftverk sänker värdet på ditt hus."